

Østre Landsret
Præsidenten

Den 11. marts 2009

J.nr. 40A-ØL-10-09

Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K

Domstolsstyrelsen har ved mail af 9. marts 2009 anmodet om at modtage eventuelle bemærkninger til forslag L 93 til lov ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd (kønssammensætning i offentlige udvalg mv.).

I anledning heraf skal jeg fremkomme med følgende bemærkninger:

Lovforslaget medfører ingen ændring af ligestillingslovens § 8, hvorefter ”Offentlige udvalg, kommissioner og lignende, der er nedsat af en minister til at forberede fastsættelse af regler eller planlægning af samfundsmæssig betydning, bør have en ligelig sammensætning af kvinder og mænd.”

Lovforslaget indebærer heller ikke nogen ændring af ligestillingslovens § 9, stk. 1, 1. pkt., hvorefter myndigheder eller organisationer, der skal stille forslag om et medlem af et udvalg m.v. som nævnt i § 8, skal foreslå både en kvinde og en mand.

Jeg har i forbindelse med udpegning af en landsdommer til formand for Revisornævnet i et brev af 10. december 2008 til Domstolsstyrelsen tilkendegivet, at det følger af retsplejelovens § 47a, stk. 3, at udpegning af en dommer som medlem af et offentligt eller privat råd eller nævn, som medlem af en voldgiftsret eller til anden tvistløsning uden for domstolene skal fortages af vedkommende retspræsident.

Jeg tilkendegav i samme brev, at jeg fandt, at udpegningen efter retsplejelovens § 47a, stk. 3, af en dommer som medlem af et tvistløsende offentligt eller privat råd eller nævn ikke er omfattet af ligestillingslovens § 9, som, jf. lovens § 8, omhandler udpegning af medlemmer af offentlige udvalg, kommissioner og lignende, der er nedsat af en minister til at forberede fastsættelse af regler eller planlægning af samfundsmæssig betydning. Som ligestillingslovens § 8 er formuleret vedrører bestemmelsen udpegning til organer, der varetager lovforberedende opgaver mv., hvor-

imod de råd og nævn, der er omfattet af retspræsidentens kompetence efter retsplejelovens § 47a, stk. 3, omfatter fora, der er nedsat med henblik på konkret konfliktløsning.

Udpegning af dommere til de lovforberedende udvalg m.v., som er nævnt i ligestillingslovens § 8, vil skulle ske i overensstemmelse med blandt andet ligestillingslovens § 9, stk. 1, 1. pkt.

Jeg finder således, at der ikke er nogen regelkonflikt mellem bestemmelserne i retsplejelovens § 47a, stk. 3, og ligestillingslovens §§ 8 og 9.

Når jeg alligevel finder anledning til at fremkomme med bemærkninger, skyldes det, at Ligestillingsafdelingen i et notat af 19. november 2008 (Det Politisk-Økonomiske Udvalg L 93 – bilag 1) blandt andet har anført følgende (notatets side 4n):

”Myndigheder og organisationer, som skal indstille medlemmer efter anden lovgivning, herunder retsplejelovens § 47a, er omfattet af ligestillingsloven. Det betyder, at for eksempel domstolene skal indstille både en mand og en kvinde eller hver gang komme med en konkret begrundelse for at det ikke har været muligt.”

Økonomi- og Erhvervsministeriet har i sit høringssvar, der er medtaget i førnævnte bilag, formentlig med baggrund i drøftelser med Ligestillingsafdelingen anført, at ministeriet er af den opfattelse, at Revisornævnet er omfattet af ligestillingslovens § 8 (”planlægning af samfundsmæssig betydning”) og har med baggrund heri anført, at det kunne være ønskeligt, om der i forbindelse med denne lovændring gøres en indsats for at klargøre anvendelsesområdet.

Jeg finder fortsat, at Revisornævnet i lighed med andre tvistløsende organer ikke omfattes af ligestillingslovens § 8. Jeg kan heller ikke anbefale, at ligestillingslovens anvendelsesområde uden nærmere overvejelser udvides til at omfatte udpegning af dommere som medlemmer af de tvistløsende nævn og råd, der er omfattet af retsplejelovens § 47a, stk. 3, da en sådan udvidelse vil stride imod de formål, der er søgt opnået med denne bestemmelse.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 47a, stk. 3, har således baggrund i en række overvejelser, som er beskrevet i betænkning nr. 1465/2005 om dommeres bibeskæftigelse. Nyordningen blev foreslået af udvalget og senere tiltrådt af justitsministeren i bemærkningerne til lovforslaget dels for at give mulighed for en spredning blandt dommerne, herunder byretsdommerne, af hverv i råd og nævn, dels ud fra et ønske om at afskære den direkte forbindelse mellem den dommer, der skal

forestå den konkrete tvistløsning i et råd eller nævn, og de myndigheder, hvis afgørelse m.v. skal bedømmes af dommeren, eller som skal betale dommeren for varetagelse af hvervet.

I overensstemmelse med lovens forarbejder påhviler det vedkommende retspræsident at udpege den enkelte dommer på baggrund af en samlet vurdering af den pågældende dommers faglige viden og kvalifikationer og på baggrund af den bibeskæftigelse, den pågældende har i forvejen. Det forudsættes således, at særlig faglig viden eller kvalifikationer inden for et råds eller nævns virkeområde tillægges vægt ved udpegningen, ligesom det også forudsættes, at en spredning af bibeskæftigelsen – herunder af hvervene i råd og nævn – mellem dommerne ved den pågældende ret tillægges vægt ved udpegningen. Hertil kommer, at dommere fra de overordnede retter kun må udpeges til blandt andet offentlige råd og nævn, hvis dette er bestemt ved lov eller godkendt af Bibeskæftigelsesnævnet.

Spørgsmålet om udpegning af dommere som formænd eller medlemmer af offentlige råd og nævn har senest været behandlet ved forslag til lov om ligebehandlingsnævnet, som blev vedtaget af Folketinget den 13. maj 2008.

I det oprindelige udkast til forslag til lov om klagenævnet for ligebehandling blev det foreslået i § 2, stk. 2, at formanden og næstformændene, som skulle være dommere, blev udpeget af beskæftigelsesministeren efter samråd med integrationsministeren og ligestillingsministeren. I Dommerforeningens hørings svar af 7. februar 2007 blev det anført, at lovudkastets § 2, stk. 2, 1. pkt., ikke syntes at harmonere med bestemmelsen i retsplejelovens § 47a, stk. 3, hvorefter udpegning af en dommer som medlem af bl.a. et offentligt nævn skal foretages af vedkommende retspræsident. Da lovforslaget blev fremsat i Folketinget den 12. december 2007 var bestemmelsen ændret, således at formand og næstformændene udpeges af retspræsidenten. I bemærkningerne til lovforslaget anføres det, at retsplejelovens § 47a herved følges.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 47a, stk. 3, åbner ikke mulighed for, at retspræsidenten indstiller flere dommere til samme hverv. Ved indstilling af flere, som den pågældende myndighed – fx Erhvervs- og Selskabsstyrelsens i relation til Revisornævnet – skal vælge imellem, vil der kunne skabes en direkte forbindelse mellem dommeren og den pågældende myndighed angående myndighedens udpegning af en dommer som medlem af nævnet – en forbindelse som den gennemførte lovregulering af dommernes bibeskæftigelse har tilsigtet at undgå.

Jeg kan således som ovenfor anført ikke anbefale, at ligestillingslovens anvendelsesområde uden nærmere overvejelser udvides til at omfatte udpegning af dommere som medlemmer af de tvist-løsende nævn og råd, der er omfattet af retsplejelovens § 47a, stk. 3, da en sådan udvidelse vil stride imod de formål, der er søgt opnået med denne bestemmelse.

Herudover giver lovforslaget mig ikke anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriet til orientering.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen